

L'Hospital szabály. Határérték a végtelenben: nagyságrendek.

1. Miért nem lehet az alábbi határértékeket behelyettesítéssel kiszámítani? Sejtse meg a határértéket közeli érték behelyettesítésével!

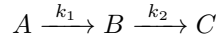
(a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{tg}(2x)}{x^2 + x}$,

(b) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - 1}{\sin(\pi x)}$,

(c) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\ln x}{x^2 - 3x + 2}$

Számítsa ki a számlálóban és nevezőben álló függvények elsőrendű közelítését, és így határozza meg a hányados határértékét!

2. Egymás után bekövetkező elsőrendű reakciók

ahol k_1, k_2 konstansok, esetén, a közbenső termék, B , maximális koncentrációja

$$C_{B,max} = C_{A,0} m^{1/(1-m)}$$

ahol $m = \frac{k_1}{k_2}$. A formula csak akkor értelmes, ha $k_1 \neq k_2$. A $k_1 = k_2$ esetben a maximális koncentráció

$$C_{B,max} = C_{A,0} \lim_{m \rightarrow 1} m^{1/(1-m)}.$$

Becsülje meg

$$\lim_{m \rightarrow 1} \ln C_{B,max}$$

értékét 1-hez közeli m behelyettesítésével! Alkalmazza az elsőrendű közelítés módszerét a határérték meghatározásához!

Milyen eredményt ad ez $C_{B,max}$ -ra a $k_1 = k_2$ esetben?

3. Az alábbi határértékek kiszámításához használjon másodrendű közelítést. Számítsa ki, és ábrázolja a számlálóban és nevezőben álló függvények másodrendű közelítését, és utána becsülje a hányadost!

(a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x - 1}{x^2}$,

(b) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^x - 1 - x}{\sin^2(2x)}$,

(c) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1 + x^2)}{(1 + \frac{1}{2}x - \sqrt{1 + x})}$

4. Einstein elmélete szerint egy egyatomos szilárd halmazállapotú test moláris hőkapacitása

$$C_\nu = 3R \frac{x^2 e^x}{(e^x - 1)^2}$$

ahol R a gáz állandó, és $x = \frac{h\nu}{kT}$.

Mihez közelít C_ν értéke, ahogy T egyre nagyobb és nagyobb lesz? Azaz, mennyi

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{3Rx^2 e^x}{(e^x - 1)^2}$$

értéke?

5. Vizsgálja meg az $f(x) = \frac{2x + 1}{x - 1}$ függvényt! Van-e olyan pont, ahol a határérték végtelen? Mi a határérték a végtelenben?

6. Állítsa nagyságrendi sorrendbe, azaz határozza meg, hogy az egyre nagyobb értékekre melyik függvény győzi le a másikat:

(a) x

(b) x^2

(c) 2^x

(d) 8^x

(e) $\log_{10} x$

7. Az alábbi függvények mind 0-hoz tartanak, ahogy x tart végtelenbe. Melyikük tart 0-hoz a leggyorsabban?

(a) $\frac{1}{x}$

(b) $\frac{x}{x^2 + 1}$

(c) e^{-x}

(d) 10^{-x}